

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș Bolyai”
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Istorie medievală, premodernă și istoria artei
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Masterat
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Istorie, memorie, oralitate în secolul XX

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istorie și memorie în discursul istoriografic contemporan						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Doru Radosav						
2.3 Titularul activităților de seminar	CSII Dr. Lavinia Costea						
2.4 Anul de studiu	2	2.5 Semestrul	4	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat/consultați					11
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		83			
3.8 Total ore pe semestru		125			
3.9 Numărul de credite		5			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	☐
4.2 de competențe	☐

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	• Dobândirea de competențe privind aplicarea raportului istorie și memorie în domeniul cercetărilor de istorie recentă și istorie imediată; • Conturarea cadrului istoric ce poate fi alocat cercetărilor în care documentul memorialistic oral și memorial formează o sursă complementară în zona discursului istoriografic; • Familiarizarea cu noțiunea și conceptul de memorie și articulațiile sale în cadrul prezent; • Prezentarea orală și scrisă a cunoștințelor de specialitate într-o limbă de circulație internațională; • Utilizarea metodologiei științifice și a modelelor de reconstituire și analiză specifice raportului istorie și memorie din cadrul cercetării istorice;
Competențe transversale	• Îndeplinirea la termen, riguros și responsabil, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Formarea competențelor și abilităților de lectură în domeniul studiilor despre memorie și istorie în activitatea de cercetare, a reconstituirii trecutului recent.
7.2 Obiectivele specifice	Cursul de istorie și memorie are drept obiectiv formarea unui model interpretativ și analitic referitor la documentele orale memorialistice și memoriale în procesul de reconstituire istorică. Emergența memoriei în discursul istoriografic și public din ultimele decenii vizează formarea unei noi conștiințe a timpului trecut perceput individual și colectiv și în egală măsură recentrează narațiunile memoriei în construcția identitară și colectivă; Memoria individuală, memoria colectivă, memoria națională sunt componente ale construcției conștiinței de sine individuale și colective, iar în cazul istoriei post-comuniste emergența memoriei este o formă a expresiei libertății redobândite de sub regimul totalitar. Practicile memoriei și antropologia memoriei ilustrează complexitatea raportului dintre istorie și memorie care vizează comprimarea timpului trecut cu timpul prezent și în egală măsură oferă explicații privind istoria prezentă.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Introducere: istorie, memorie, oralitate	Prelegere	
Uzul și abuzul de istorie și memorie	Prelegere	
Cauzele emergenței memoriei în discursul public și istoriografic din ultimele cinci decenii	Prelegere	
Memorie individuală-memorie colectivă	Prelegere	
Fapt istoric-fapt memorabil;	Prelegere	
Practicile antropologice ale memoriei	Prelegere	
Raportul istorie-memorie din perspectivă istoriografică	Prelegere	
Holocaustul și Gulagul între istorie și memorie	Prelegere	
Memorie și eveniment	Prelegere	
Locurile memoriei	Prelegere	

Instituționalizarea memoriei	Prelegere	
Regăsirea memoriei în țările din estul Europei	Prelegere	
Locul memoriei și memorialisticii în reconstituirea istoriei opresiunii comuniste	Prelegere	
De la locurile memoriei la memoria locurilor	Prelegere	
Bibliografie:		
P. Nora, <i>Lieux des memoire</i>, Paris, Gallimard, 1997 (Introduction pp. 15-43). J. Candau, <i>Anthropologie de la memoire</i>, Paris, P.U.F., 1996. P. Ricoeur, <i>Memorie, istorie, uitare</i>, Timișoara, Ed. Amarcord, 2001. J. Le Goff, <i>A L' Est le memoire retrouvée</i>, Paris, Decouverte, 1990. M. Halbwachs, <i>Memorie colectivă</i>, Iași, Editura Institutul European, 2007. D. Lowenthal, <i>Trecutul e o țară străină</i>, București, Curtea veche, 2002. Patrick A. Hutton, <i>The Memory Phenomenon in Contemporary Historical Writing</i>, Palgrave Macmillan, 2016.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1-2. Analiza relației dintre istorie și memorie	Analiza de text Dezbateri	
3-6. Memoria și istoria la Maurice Halbwachs, Paul Ricoeur, Pierre Nora și Jan și Aleida Assmann	Prelegere Dezbateri Studii de caz	
7-8. Memoria și istoria în cinematografie	Prelegere Analiză de text	
9-10. Memoria și istoria în practicile comemorative	Prelegere Dezbateri	
11. Memoria Holocaustului în Germania – Historikerstreit	Analiza de text Studiu de caz Dezbateri	
12. Memoria și istoria în spațiul public	Prelegere Dezbateri	
13. Istoria și memoria în România postcomunistă	Studiu de caz Analiză de text Problematizare Dezbateri	
14. Concluzii	Dezbateri	
Bibliografie:		
Assmann, Jan, "Communicative and Cultural Memory," in Astrid Erll, Ansgar Nünning (eds.), <i>Cultural Memory Studies. An International and Interdisciplinary Handbook</i>, Berlin, New York 2008, p. 109-118 Báthory, Dalia Agata, Andreea Cătălina Paul, Memorie versus istorie? Re-considerări ale unor considerații vechi și noi despre relația dintre memorie colectivă și istorie," in <i>Anuarul Institutului de Istorie «George Barițiu» din Cluj-Napoca</i>, LII, Supliment, 2013, p. 61-73. Bosworth, RJB, <i>Explaining Auschwitz and Hiroshima. History writing and the Second World War, 1945-1990</i>, Routledge, 1994. Classen, Christoph, "Balanced Truth: Steven Spielberg's Schindler's List Among History, Memory and Popular Culture," in <i>History and Theory</i>, 47, May 2009, p. 77-102. Engelen, Leen, "Back to the Future, Ahead to the Past. Film and History: a Status Quaestionis," in <i>Rethinking History</i>, vol. 11, no. 4, December, 2007, 555-563. Iggers, Georg G., "The Role of Professional Historical Scholarship in the Creation and Distortion of Memory", in <i>Chinese Studies in History</i>, vol. 43, no. 3, Spring 2010, p. 32-		

44.

- Lowenthal, David, *Possessed by the Past*, 1996, p. IX-XIII, 103-127.
- Moran, Joe, "History, Memory and the Everyday", in *Rethinking History*, vol. 8, no. 1, March, 2004, p. 51-68.
- Müller, Jan Werner, *Memory and Power in Postwar Europe. Studies in the presence of the past*, Oxford University Press, 2004.
- Munslow, Alun, "Why Should Historians Write about the Nature of History (Rather than Just Do It)?" in *Rethinking History*, vol. 11, no. 4, December 2007, p. 613-625.
- Passerini, Luisa, *Fascism in Popular Memory. The Cultural Experience of the Italian Working Class*, Cambridge University Press.
- Spiegel, Gabrielle M., "Memory and History. Liturgical Time and Historical Time", in *History and Theory*, 41, May 2002, p. 149-162.
- Summerfield, Penny, "War, film, memory: some reflections on war films and the social configuration of memory in Britain in the 1940s and 1950s" in *Journal of War and Culture Studies*, no. I, 2008.
- Thompson, Ewa, "Postmodernism and European Memory", in *Modern Age*, Spring 2009, p. 112-122.
- Westwell, Guy, "Critical Approaches to the History of film — A Field in Search of a Methodology" in *Rethinking History*, II, no. 4, December 2007, p. 577-588.
- Winter, Jay, Emmanuel Sivan, *War and Remembrance in the 20th century*, Cambridge University Press, 2000.

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina este destinată formării unor competențe teoretice și analitice privind comunicarea și practica memoriei în discursul public și științific contemporan precum și la construcția identității prin memorie.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4. Curs	Calitatea cunoștințelor, corectitudinea conceptelor utilizate, capacitatea de analiză și sinteză, stil	Examen scris	75%
10.5. Seminar/ laborator	Capacitatea de argumentare orală și scrisă, capacitatea de analiză și sinteză,	Participare la discuții Prezentarea unor articole din bibliografia de seminar Elaborarea unei lucrări de seminar	25%
10.6. Standard minim de performanță: pentru obținerea notei 5 studenții trebuie: - să cunoască conceptele fundamentale ale relației dintre istorie și memorie, - să cunoască cel puțin trei autori fundamentali pentru studiile despre memorie, lucrările acestora și câteva idei esențiale - să realizeze lucrarea pentru seminar - să cunoască și să respecte regulile de etică în ceea ce privește cercetarea științifică			

Data completării

27.04.2020

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament